

Spannmålsexport

Greppa Marknaden, Gårdskulla

6.2.2014

Kyösti Arovuori

Pellervon taloustutkimus

Viljan käyttö Suomessa (1)

- Rehuraaka-aine
  - sian- ja siipikarjanliha
- Elintarviketeollisuuden raaka-aine
  - myllyteollisuus
  - leipomoteollisuus
  - mallasteollisuus
- Erittäin rajoitetusti
  - vientituote
  - lopputuote

Viljan käyttö Suomessa (2)

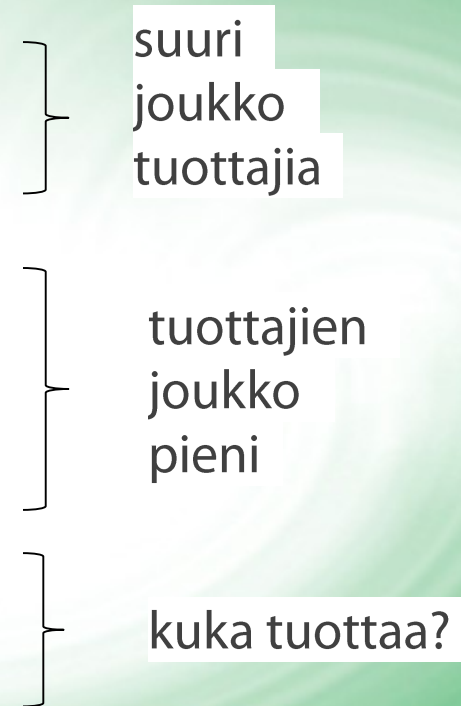
- Rehuraaka-aine
    - sian- ja siipikarjanliha
  - Elintarviketeollisuuden raaka-aine
    - myllyteollisuus
    - leipomoteollisuus
    - mallasteollisuus
  - Erittäin rajoitetusti
    - vientituote
    - lopputuote
- bulkki
- laatu
- bulkki vai laatu?

Viljan käyttö Suomessa (3)

- Rehuraaka-aine
    - sian- ja siipikarjanliha
  - Elintarviketeollisuuden raaka-aine
    - myllyteollisuus
    - leipomoteollisuus
    - mallasteollisuus
  - Erittäin rajoitetusti
    - vientituote
    - lopputuote
- kysyntä pienenee
- kysyntä erilaistuu, sopimus-tuotanto
- kysyntää mahdollista hakea

Viljan tarjonta Suomessa

- Rehuraaka-aine
  - sian- ja siipikarjanliha
- Elintarviketeollisuuden raaka-aine
  - myllyteollisuus
  - leipomoteollisuus
  - mallasteollisuus
- Erittäin rajoitetusti
  - vientituote
  - lopputuote

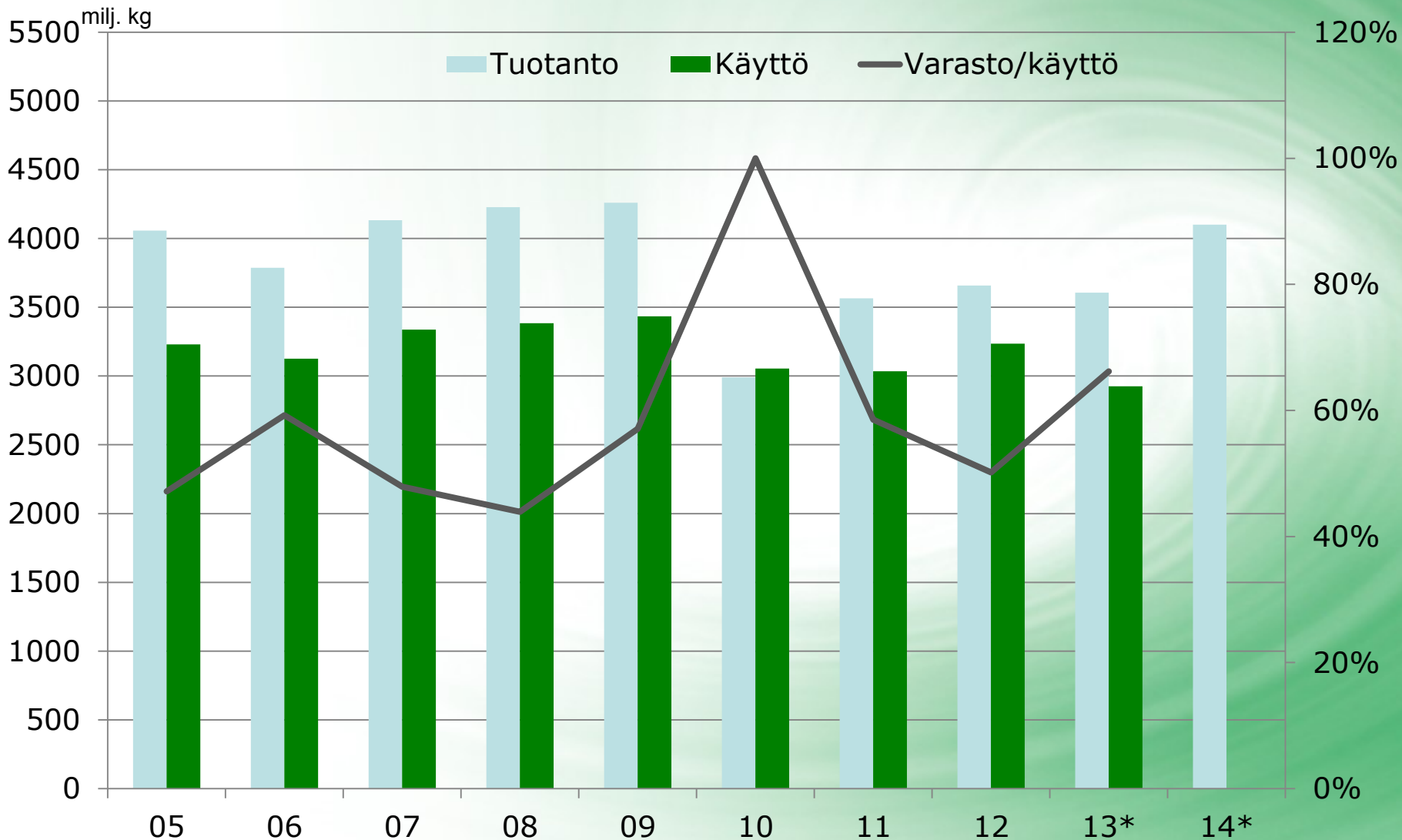
Suomen viljamarkkinoiden ominaispiirteet (1)

- Viljan kysyntä kotimarkkinoilta
  - rehuviljan kysyntä vähenee, tuotanto kasvaa
  - luonnollisia vientimarkkinoita ei ole
- Viljan hintakehitys maailmanmarkkinoilta
  - hintataso määräytyy kotimarkkinoilla
- Viljaa tuotetaan liikaa
  - kun ei muuta keksitä, viljellään rehuviljaa
  - tuontiviljaa helposti saatavilla
- Panoshintojen nousu erittäin nopeaa
  - kg typpi /kg vehnä
  - energiakustannusten nousu

Suomen viljamarkkinoiden ominaispiirteet (2)

- Kotimarkkinoiden tarjonta
  - kotimainen tuotanto + tuonti
- Kotimarkkinoiden kysyntä
  - kotimainen kysyntä
- Vientikysyntä puuttuu
  - Suomella ei ole luontaisia vientimarkkinoita
    - kilpailee itseään kilpailukykyisemmän tuotannon kanssa
  - vientikanavat puuttuvat
    - vientimäärät vaihtelevat vuosittain rajusti
- Kotimarkkinoiden hintataso muuta Eurooppaa matalampi

Suomen viljavarastot

Lähde: Tike, omat laskelmat

Kenelle halutaan tuottaa?

- Vientikanavien rakentaminen
    - vientitarjonnan varmistaminen
    - vientikysynnän löytäminen
    - vientiin sitoutuminen
- Kotimaiselle viljalle enemmän kysyntää
- Kotimarkkinoilta parempaa hintaa
- Maailmalta vientituloja Suomeen

Toimenpidesuosituksset

Pellervon taloustutkimus

Taustatyö

- Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan vientikanavat ja **todellinen** vientikysyntä
  - Selvitetään eri viljalajien todellinen vientikysyntä
  - Etsitään ostajat, joiden kanssa on mahdollista rakentaa kumppanuus
- Vientikysynnän selvittämistyöhön tarvitaan asiaan perehtynyt ulkopuolinen taho
  - Varmistetaan neutraali ja realistinen selvitys
  - Mahdollinen julkinen rahoitus
  - Finpro?

Taustatyö

- Kartoituksen perusteella valitaan vientimalli ja kohde
- Selvitetään viljelijöiden halukkuus sitoutua vientituotantoon
  - Kuka tuottaa vietävän viljan?
  - Missä vientivilja tuotetaan?
  - Kuinka paljon vientiviljaa on tarjolla?
- Pilottihanke vientikäytännöistä
  - Valitaan pilottialue, jolla viljaa tuotetaan runsaasti ja sitä halutaan tuottaa myös vientiin
  - Sitoutetaan tuottajat vientituotantoon

Ensimmäinen askel

- Valitaan henkilö, joka vastaa viljanviennistä
- Luodaan tuotantosopimusmalli
  - Vientiin viljeltävä pinta-ala
  - Viljalaji ja –lajike
  - Hintamekanismi
    - Mahdolliset laatuhinnoittelukriteerit
    - Sanktiot
    - Maksatusajankohta
  - Kustannusten jako
    - Varastointi
    - Kuljetus
    - Muut kustannukset (informaatio, markkinointi, hallinto, ...)

Ensimmäinen askel

- Vientivilja varastoidaan tiloilla
- Sovitaan toimitusajankohta
  - Huomioidaan varastointikustannukset
  - Huomioidaan arvioitu hintakehitys
- Kuljetuksen järjestäminen
  - Kontit tiloille
  - Tilalta satamaan
  - Meren yli
- Aktiivinen yhteydenpito ostajaan jatkuu
  - Laadunvarmistus
  - Rahaliikenteen varmistus
  - Jatkuvuuden turvaaminen

Toinen askel

- Pilottihankkeesta saadun kokemuksen perusteella monistetaan toimintamalli yleiseen käyttöön
  - Yhteinen tuotantosopimusmalli
  - Päätetään sopimuskauden pituus (min. 5 vuotta)
- Huolehditaan myyntisopimukset koko sopimuskaudelle
  - Todennetun vientikysynnän mukaisesti
- Tehdään tuotantosopimukset myyntisopimuksia vastaavalle tuotannolle

Kolmas askel

- Perustetaan osakeyhtiö tai osuuskunta hoitamaan viljanvientiliiketoimintaa
  - Osakkaaksi/jäseneksi pääsee kuka tahansa vientituotantoon sitoutumishaluinen viljantuottaja
- Kerätään riittävä pääoma toiminnan pyörittämiseen
- Määritetään yrityksen mahdolliset muut tehtävät
  - Riskienhallintavälineet?
  - Tuotantopanokset?

Kolmas askel

- Rakennetaan organisaatio
  - Pystyy huolehtimaan suurten viljamäärien viennistä
    - Ei pelkkiä kontteja
    - Pystyy palvelemaan useita, isojakin asiakkaita
  - Varmistaa sopivien lajikkeiden siementen saatavuudesta
  - Hankkii ja jakaa markkinainformaatiota
  - Varmistaa riittävän varastointikapasiteetin tiloilla ja/tai satamassa
  - Luo ja hoitaa kumppanuussuhteita kaikkiin yhteistyötahoihin
    - Omistajat
    - Varustamot
    - Ostajat

Pellervon taloustutkimus PTT

Eerikinkatu 28 A

00180 HELSINKI

09 3488 844

ptt@ptt.fi

www.ptt.fi